

Göthe Björklund

F. 1937

Verksamhetsperiod på Ringhals: 1969 – 1996 (totalt 40 år inom Vattenfall)

Intervjuad: 2013

”Hallningen levde på kaffe och smörgås medan vi andra hade matlådor med oss. Även klädseln skilde sig från en normal arbetsplats. Vi klädde oss i rejäla skor medan hallningen tog på sig regnrock och seglarstövlar.”

Göthes historia börjar med mamma Alva som var från västra Jämtland, i närheten av Enafors. Där fanns dåligt med jobb, så Alva flyttade till Alingsås och arbetade där på linnefabriken, men blev sedan kokerska. Där träffade hon Gunnar som jobbade i järnaffär och sedermera blev hennes make. Göthe är född 1937, och han har två yngre systrar – Gerd och Siv.

Vid krigsutbrottet blev pappan inkallad och hamnade ”någonstans i Sverige”. Mor Alva flyttade då åter upp till Jämtland och började som kokerska på turiststationen i Vålådalen. Göthe fick bo hos mormor och morfar – Ida och Magnus – som arrenderade en öde fjällgård av lappväsendet, 11 km från närmaste samhälle, som var Ottsjö.

– Gården låg inte långt från norska gränsen så vi hörde det dova ljudet från flygmaskinerna. Svenska flaggan var alltid hissad.

Tjuvjakt för husbehov

Några lekkamrater fanns inte, men morfar var skogsmänniska och Göthes stora idol. Framför allt var det jakt som gällde. Gevären hängde på en spik ovanför sängen. Maten bestod mest av fisk och mjölkmat, men en och annan köttbit hamnade även i grytan.

På äldre dar flyttade morföräldrarna in till samhället Ånn och en rolig episod inträffade: Morfar fyllde 75 år och Göthe åkte upp för att gratulera honom. Det blev lite festligt på kvällen, bl. a kom fjärdingsmannen och gratulerade. Han bjöds på några supar och reste sig upp på svajiga ben för att hålla tal och sa; ”Magnus, jag misstänker nog att du tjuvsköt en och

Efter en kringsflackande ungdom rotade sig Göthe i Bua

annan älg – men det gjorde du för maten”. Morfar sa inget, men tittade ner i golvet och nekade inte heller.

Efter krigets slut flyttade pappan också upp till Jämtland där familjen bodde hos morföräldrarna på andra våningen. Pappa arbetade då i skogen.

Göthe började skolan i Ottsjö och fick då vara inkvarterad hos en familj. Det var inte dåligt, men ändå inte som att bo hemma hos föräldrarna. Skolan var liten och det gick bara 13 elever där samt en lärarinna – ungmö – som styrde hela byn.

1945 flyttade familjen till Undersåker där pappan hade en liten cykelverkstad. Sedan flyttade familjen till Alingsås när Göthe började i fjärde klass och gick där till skolan slutade i sjunde klass. Pappa fick då jobb som förrådsman på ett gjuteri. Alla sommarlov åkte Göthe upp till morföräldrarna där han trivdes bra. Han hade en egen älv att fiska i. Sista sommarlovet tog hans tystlåtna morfar upp plånboken och gav honom 15 kronor, en stor slant som han blev väldigt glad över.

Ständiga flyttar

Göthes far fick jobb hos Vattenfall och började i Lärje. Därefter blev han förflyttad till Kimstad som förrådsförman. En dag kom han hem och berättade att han blivit erbjuden ett jobb i Bergforsen utanför Sundsvall. Han arbetade då på en avdelning som hette Stationsmontageavdelningen – SA – och fick höra att även Göthe kunde få jobb, men då i Forsmo.

På en motorcykel, 175 kubikare Huskvarna, lastade Göthe ryggsäcken med förnödenheter och körde non-stop från Alingås till Forsmo. Titeln var ”tillfällig diversearbetare”. Att börja jobba på Vattenfall var en stor omvälvning för Göthe som hittills arbetat på skofabrik.

1956 blev Göthe inkallad till flottan i 13 månader och var då stationerad på jagaren Småland och isbrytaren Atle på vintern. Efter militärtjänsten insåg Göthe att han behövde lära sig ett riktigt yrke, varför han åkte till varvet i Uddevalla och utbildade sig till svetsare. Han fick sedan jobb på en Vattenfallsavdelning som hette Byggmekaniska.

Familjen hade flyttat igen och då till Vuollerim i Norrbotten och där jobbade Göthe med montage av grövre järnkonstruktioner – dammluckor, traverser och dyliskt. Jobbet innebar mycket resande mellan olika byggen i Sverige – han har totalt jobbat på 22 olika arbetsplatser inom Vattenfall.

1964 hamnade Göthe i Stora Sjöfallet där det byggdes en bro över Vietasjokk. Det var 92 km från Porjus, vägen var inte klar så de flögs upp med en Norseman. De sista tre milen på hemresan var isväg så de körde på Langas.

När de skulle hem till pingst brast isen med tre man i en Volkswagen. Det var som tur var inte så djupt, så bara bakänden gick ner. De stod i issörja till ljumskarna och lyfte upp bilen så de kunde fortsätta. Då väcktes tanken att ”det måste finnas ett bättre ställe att arbeta på”.

På väg mot Ringhals

I Vuollerim träffade han Kerstin som han gifte sig med 1965. De har tillsammans sonen Peter som föddes 1967. På sommaren 1969 åkte Kerstin och Peter och hälsade på i ett torp som föräldrarna hyrt. En dag kom Göthes far hem med en lapp ”Lediga platser” där man sökte sekreterare till Ringhals.

Kerstin sökte och fick jobbet. BKM skulle då också börja sätta upp verkstäder, förråd och liknande på Ringhals, men det var osäkert om det skulle bli mera jobb. Göthe tog då telefonledes kontakt med Liss Brännehed, som sa ”*då får du sno på för vi ska bara ha åtta man på verkstadssidan*”. Men tänk så annorlunda det blev – vid vissa toppar var verkstaden runt 150 man...

– Jag fick jobb på verkstaden med tillverkningsarbeten, men trivdes inte med det eftersom jag var van att jobba självständigt med montage. Jag pratade då med Ruben Johansson om jag inte kunde få komma ut på montage? Det fick jag och började med stålmontage på Ringhals 1.

1972 kom Ruben Johansson och sa att Göthe skulle med upp till Brännehed på kontoret. När Göthe kom dit sa Liss att han skulle bli arbetsledare.

– Jag frågade när det var aktuellt och fick svaret ”*du blev det*

för en kvart sedan”! Efter en sömnlös natt jag gick upp till Brännehed på morgonen och sa att ”*det går jag inte på*” och jobbade vidare som tidigare.

Efter ett tag kom Ruben tillbaka och ville ha hjälp och han svarade ”*jag hjälper dig tills du får tag på någon annan*”. På den resan blev det och Göthe blev verkmästare.

– En dag kom Liss och sa att de skulle börja köra glidformar i egen regi. Han sa: ”*Du får ta med det gamla jobbgänget på åtta man*”. Lagbas var Erland Bengtsson. Erland kom med gänget och de var intresserade av jobbet och sa att ”*du ska bli verkmästare för det*”.

Göthe tyckte inte att han kunde något om glidformar och fick till svar att ”*det behöver du inte kunna – du ska se till att det finns ritningar, material och att vi får bra betalt*”. Totalt blev det över 50 glidformar och de tuffaste var reaktorbyggnaderna som pågick över 20 dygn i sträck.

– När det var klart blev det fasadjobben på R4 med samma gubbar. Det var plåtbeklädnad på samtliga byggnader som skulle utföras, berättar Göthe.

Från byggjobb till drift

Så kom Evert Berndtsson och talade om att de skulle börja med utbyggnad av Lilla Edets kraftstation. Han undrade om Göthe ville ha hand om verkstadsjobben där? Efter semestern 1978 började han där och blev kvar till 1980 då han sökte jobb på driftsidan på Ringhals. Han fick jobb hos Jan Gustavsson på underhållsavdelningen och började 1 oktober 1980.

– Det blev lite omvälvande att komma från byggjobb till driften, men på många sätt var det bra. Det blev mycket att sitta på möten, slitsamma revisioner och ett ständigt surr om omorganisationer.

Göthe var med och bildade Ringhals IF. Idrott har varit en röd tråd genom hela livet och han representerar fortfarande Ringhals IF i olika sammanhang. Han har också deltagit i ett 50-tal Vattenfallsmästerskap på skidor, löpning, cykel m m. Han har deltagit i flera skidlopp ute i Europa samt ett 15-tal Wasalopp.

– Vi flyttade till Bua i januari 1970 i en nybyggd lägenhet och var de första som flyttade in i det nya bostadsområdet och därmed var rallarlivet slut. En klok kvinna sa en gång att ”man pratar om vart man har sina rötter, men vi vattenrallare

vet knappt var vi har våra fötter”. Vi köpte hus i Bua 1973 och bor fortfarande kvar i det.

***En klok kvinna sa en gång att
”man pratar om vart man har sina rötter,
men vi vattenrallare vet knappt var vi har
våra fötter”***

Mottagandet i Bua var mycket bra. Genom fotbollsträning av pojklag lärde han snabbt känna ortsbefolkningen. Mottagandet på Ringhals var en kulturchock.

– Vattenfall var under min norrlandstid både ris och ros – eviga diskussioner om förtjänsten. Många gånger utnyttjades arbetskraften eftersom det inte fanns så många jobb att välja på. På driftsidan skickades man på många kurser och det skulle bli så och så, men han tycker att det i slutänden rullade på i samma spår som tidigare.

Göthe tror på en framtid för Ringhals, han frågar sig: vilka är alternativen? Kärnkraftsomröstningen tog han inte ställning till alls, utan tyckte att det var ett onödigt jippo. Han minns första gången Sigyn skulle komma och man beförde demonstrationer.

– Då kom man på att det inte fanns något kravallstängsel i Videbergs hamn. Det blev panik på verkstaden med skiftgång för att tillverka kravallstaket. I tremeterslängder och två meter höga med taggtråd sattes de i betonggrisar, med en grind i mitten som var låst med hänglås. Mycket riktigt kom några demonstranter som låste fast sig i grinden och slängde nycklarna i sjön. Det visade sig att sektionen närmast grinden gick att lyfta upp så där satt de fastlåsta medan bränslebilen kunde passera utan problem. De klipptes till slut loss och såg också väldigt ledsna ut.

100 år i Vattenfalls tjänst

1996 fick Göthe erbjudande att sluta med avtalspension. Då hade han arbetat 40 år i Vattenfall och tyckte att det räckte, så han skrev på för att jobba först ett år till. Genom omorganisation och nya chefer ändrade han sig och slutade efter en månad. Även Kerstin fick ett erbjudande som hon antog och även hon hade 40 år i statlig tjänst.

– Efter att sonen gått ut gymnasiet fick även han jobb på Ringhals. Han jobbar som gruppchef på Instrumentsidan på Ringhals 3-4 och har arbetat över 25 år.

***Tillsammans har familjen arbetat över 100
år i Vattenfall. Varsin guldklocka finns i fa-
miljen som är vikta för barnbarnen Jimmie
och Jennie.***

Efter pensioneringen har Göthe inte haft något jobb mer än att man 1999 började tillverka konstsnö i Åkulla. Där har han lagt många timmar med att tillverka av snö och att ta hand om skolklasser på vintrarna. Han var även med i styrelsen för

skidalliansen under en tid.

Umgicks med skideliten

Genom att Vattenfall var huvudsponsor för skidlandslagen hade de sina uppstartsläger på Ringhals vid fyra tillfällen för både längd- och utförsåkning. Under de olika lägren var Göthe medhjälpare med diverse tjänster. Det resulterade i att han av Leif Emsjö, som var sponsorchef, fick en inbjudan att närvara vid VM på skidor i Falun där vi under två dagar fick umgås med alla världens skidåkare.

– På kvällen var det bankett där alla svenska världs- och OS-mästare genom tiderna deltog. På inbjudan stod att man skulle ha mörk kostym och det blev min andra efter konfirmationen.

***Kerstin hade Thomas Wassberg som
bordskavaljer, en mycket trevlig sådan. Vid
bordet intill satt en annan kung, men han
var inte skidåkare...***

På sommaren är det trädgården, båten och idrotten som gäller för Göthe så några problem att få tiden att gå har han inte.

Foto: Annika Örnborg

Intervju: Kerstin Björklund